

С Т А Н О В И Щ Е

на проф. дин Людмил Йорданов Спасов

за дисертационния труд на Йорг Шенк на тема:

„Карл Дийм и неговият принос към развитието на българската телесна култура”,

представен за присъждане на образователната и научна степен „доктор”

в област на висшето образование 7.”Здравеопазване и спорт”,

Професионално направление 7.6”Спорт”

Научен ръководител: проф. Лозан Митев, доктор

Дисертационният труд на Йорг Шенк е завършена монографична теза. Задачата, която авторът си поставя с него не е да се добави нов аспект към изчерпателно проучения от немска гледна точка „дебат за Дийм”, а да се направи разграничение между убежденията и експертната дейност на изтъкнатия германски специалист в областта на спорта и да се разкрият основните негови приноси за развитието на физическото възпитание в България. Значимостта на изследването е добре обосновано.

Йорг Шенк задълбочено анализира историографската ситуация по разглежданите проблеми. Вещо са коментирани трудовете на Хайо Бернет, Франк Бекер, Карл Ленард, Михаел Крюгер и др. Оценени са и творческите постижения на българските изследователи Васил Цонков, Никола Попов, Ангел Стойчев, Наталия Петрова, Райна Бърдарова, Лозан Митев.

В дисертацията специално внимание е обърнато на участието на Дийм в основаването на Асоциацията на берлинските клубове (1904 г.), разкриването на германско Висше училище за телесно възпитание в Берлин (1920 г.), участието му като ръководител на германската делегация на IX олимпийски игри в Амстердам (1928 г.) и на X олимпийски игри в Лос Анджелис (1932 г.). Отразен е и пробивът на Дийм в спортната журналистика. Обстойно е коментиран неговият принос за изграждането на олимпийските институции. Посочва се, че Дийм е „съосновател и режисьор” на създадения „Международен олимпийски институт”, признат от „Международния олимпийски комитет”, като институция за „интелектуално насърчаване на световното олимпийско движение”.

Отбелязано е, че Дийм е „отговорен за цялостната реформа на спорта в Турция” и че макар и да не е призната официално започнатата през 1937 г. в СССР модернизация на системата за физкултура е в съответствие с концепцията му по съдържанието и управлението на спорта. Авторът изрично подчертава, че след идването в началото на 1933 г. на Хитлер на власт в Германия, поради „политическа неблагонадеждност” Дийм е уволнен от всички преподавателски длъжности.

В дисертацията Дийм убедително е представен като апологет на Кубертен. Изнесена е интересна информация за осъщественото за пръв път пренасяне на олимпийския огън на XI олимпиада през 1936 г. в Берлин, превърнало се в „каноничен елемент” на олимпийското движение. Направено е важното уточнение, че първата среща на Дийм с Кубертен се е състояла през 1913 г., по време на конгреса на Олимпийския комитет в Лозана.

При разработката на темата правилно е обърнато внимание на социалноикономическата, културната и политическата обстановка у нас и задълбочаването на българо-германските връзки между двете световни войни. Сполучливо са отразени основните тенденции в развитието на българското телесно

възпитание, Закона за спорта в България от 1931 г. Посочва се, че Дийм е посетил 7 пъти България.

Най-важната част от дисертацията е посветена на изработения през септември – ноември 1937 г. от Дийм „Организационен план за физическото възпитание в България”. При изучаване подготовката на „Организационния план” авторът правилно поставя акцент върху направените от германския експерт две значими констатации: Първо, материалната база за спорт в българските училища е недостатъчната – от 123 гимназии само 53 разполагат с физкултурни салони и от 8000 прогимназии, едва 321; Второ, подготовката на учителите по гимнастика е незадоволителна. Изтъква се, че този план е първият, с който се установява в България „ориентирана към държавност спортна политика”.

Изводът, че застъпената в плана концепция на Дийм за задачите на обучение в областта на спорта, напълно съвпадат с мисията на основаното през 1942 г. в София Държавно висше училище за телесно възпитание е добре аргументиран. Обяснени са и причините, поради които „Организационният план” не е приложен, въпреки първоначалното му одобрение от цар Борис III и министър-председателя Георги Кьо̀сеиванов.

Илюстративният материал в края на изследването по подходящ начин онагледяват текстовете на отделните параграфи и подпараграфи. В Автореферата коректно е отразено съдържанието на дисертацията. По темата на дисертацията Шенк е публикувал 3 статии.

В едно становище е невъзможно да се изтъкнат всички авторови постижения. С оглед на евентуалното публикуване на представената дисертация е необходимо, без да се влиза в подробности: 1) Да бъде споменат Йосиф Ковачев, въвел гимнастическите упражнения в Габровското училище; 2) Да се посочи ролята на Учителските събори за включването на гимнастиката в учебните програми на

българските възрожденски училища; 3) Да се изтъкне, че гимнастиката е задължителна дисциплина в средните училища и гимназиите в края на XIX – първата половина на XX в.; 4) Смятам, че трябва да бъде коментиран чл. 75 на Ньойския договор, третиращ въпроса за гимнастиката в българските учебни заведения; вдигнатия военен контрол през 1927 г. и анулирането на военните клаузи на Ньойския диктат със Солунската спогодба от 31 юли 1938 г.

Направените препоръки не намаляват стойността на дисертационния труд. Богат на идеи и добре обосновани тези той заслужава висока оценка. С пълна убеденост препоръчвам на Уважаемата комисия да присъди на Йорг Шенк образователната и научна степен „доктор” в област на висшето образование 7.”Здравеопазване и спорт”, професионално направление 7.6”Спорт”.

02.01.2023 г.

София

Подпис:.....

(проф. дин Л. Спасов)

S T A T E M E N T

by Prof. DSc. Lyudmil Yordanov Spasov

on the dissertation of Jörg Schenk on the topic

"Carl Diem and his contribution to the development of Bulgarian physical culture",

submitted for the award of the educational and scientific degree of „Doctor“ (PhD)

in the field of higher education 7. "Health and Sports",

Professional field 7.6 "Sport"

Scientific supervisor: Prof. Lozan Mitev, PhD

Jörg Schenk's dissertation is a completed monographic thesis. The author's task with it is not to add a new aspect to the "Diem debate", which has been exhaustively studied from the German point of view, but to distinguish between the beliefs and the expert activity of the eminent German specialist in the field of sports and to reveal his main contributions to the development of physical education in Bulgaria. The significance of the study is well founded.

Jörg Schenk thoroughly analyses the historiographical situation of the issues at hand. The works of Hajo Bernett, Frank Becker, Karl Lennartz, Michael Krueger, and others are expertly commented. The creative achievements of the Bulgarian researchers Vasil Tsonkov, Nikola Popov, Angel Stoychev, Natalia Petrova, Raina Bardarova, and Lozan Mitev are also appreciated.

The dissertation pays special attention to Diem's participation in the founding of the Association of Berlin Clubs (1904), the opening of a German Higher School of

Physical Education in Berlin (1920), his participation as head of the German delegation at the IX Olympic Games in Amsterdam (1928) and at the X Olympic Games in Los Angeles (1932). Diem's breakthrough into sports journalism is also covered. His contribution to the building of Olympic institutions is extensively commented. It is pointed out that Diem was the "co-founder and director" of the established "International Olympic Institute," recognized by the "International Olympic Committee" as an institution for the "intellectual promotion of the world Olympic movement."

It is noted that Diem was "responsible for the overall reform of sport in Turkey" and that although not officially recognized the modernization of the physical education system begun in 1937 in the USSR was in line with his conception of the content and management of sport. The author explicitly stresses that after Hitler came to power in Germany in early 1933, due to "political unreliability" Diem was dismissed from all teaching positions.

In the dissertation, Diem is convincingly presented as an apologist for Coubertin. Interesting information is given about the first time the Olympic torch was carried at the XI Olympic games in 1936 in Berlin, which became a "canonical element" of the Olympic movement. The important point is made that Diem's first meeting with Coubertin took place in 1913, during the Congress of the Olympic Committee in Lausanne.

The socio-economic, cultural, and political situation in our country and the deepening of the Bulgarian-German ties between the two world wars have been rightly addressed in the development of the topic. The main tendencies in the development of Bulgarian physical education, the 1931 Sports Act in Bulgaria are well reflected. It is stated that Diem visited Bulgaria 7 times.

The most important part of the dissertation is focused on the "Organisational Plan for Physical Education in Bulgaria", elaborated in September-November 1937 by Diem. In studying the preparation of the "Organisational Plan" the author rightly emphasises two

significant findings made by the German expert: First, the facilities for sports in Bulgarian schools are insufficient - out of 123 grammar schools only 53 have sport halls and out of 8000 junior high schools, only 321; Second, the training of sports teachers is inadequate. It is highlighted that this plan is the first to establish a "state-oriented sports policy" in Bulgaria.

The conclusion that Diem's conception of the tasks of training in the field of sports, as advocated in the plan, fully coincides with the mission of the State Higher School of Physical Education founded in 1942 in Sofia is well argued. The reasons why the "Organisational Plan" was not implemented, despite its initial approval by Tsar Boris III and Prime Minister Georgi Kyoseivanov, are also explained.

The illustrative material at the end of the study appropriately illustrates the text of the individual paragraphs and sub-paragraphs. The Abstract correctly reflects the content of the thesis. Schenk has published 3 articles on the topic of the dissertation.

It is impossible to highlight all the author's achievements in a single statement. With a view to the eventual publication of the presented dissertation it is necessary, without going into details: 1) To mention Yosif Kovachev, who introduced gymnastic exercises in the Gabrovo school; 2) To point out the role of the Teachers' gatherings for the inclusion of gymnastics in the curricula of the Bulgarian revival schools; 3) To point out that gymnastics was a compulsory subject in secondary schools and grammar schools in the late nineteenth - first half of the twentieth century; 4) I think it is necessary to comment on Article 75 of the Treaty of Neuilly, dealing with the question of gymnastics in Bulgarian educational establishments; the lifting of military control in 1927 and the annulment of the military clauses of the Diktat of Neuilly by the Treaty of Thessaloniki of 31 July 1938.

The recommendations made do not diminish the value of the dissertation. Rich in ideas and well-founded theses, it deserves high appreciation. With full conviction, I recommend the Esteemed Committee to award Jörg Schenk the educational and scientific degree of “Doctor” (PhD) in the field of higher education 7. "Health and Sports", professional field 7.6 "Sport".

02.01.2023 г.

Sofia

Signed:.....
(Prof. DSc L. Spasov)